

Verkostokehittäjät-hankkeen opintomatkaraportti 2018: **Asunnottomuustyötä Pariisissa**

Teksti: Juha Kahila (Y-Säätiö). Kuvat: Juha Kahila (Y-Säätiö)

Verkostokehittäjät-hanke teki opintomatkan Pariisiin marraskuun lopussa 2018. Kohteena olivat Pariisin asunnottomuustyön ja asunto ensin mallin kohteet. Kolmen päivän aikana tutustuttiin viiteen eri paikkaan/toimintaan oppimaan paikallisista toiminnoista. Matkaraporttiin on koottu keskeisimmät asiat, jotka matkan vierailukohteissa nousivat esille.

Pääsimme tutustumaan niin pieneen tuetun asumisen yksikköön, kuin myös DIHALIIN, joka johtaa muun muassa asunto ensin kokeiluja ja pyrkii luomaan niistä valtavirtamallin. Lisäksi tutustuimme tiimiin, joka tuottaa tuettua asumista hajasijoitettuihin asuntoihin. Heidän esityksensä oli todella hieno ja työtöteessä on paljon opittavaa myös Suomessa. Tämän lisäksi kävimme Fondation Abbe Pierren luona. He tarjoavat lakiosaamista vaikeissa asumistilanteissa oleville ihmisille. Apu on todella tarpeen, sillä hallintotasoja on huomattavasti enemmän kuin esimerkiksi Suomessa ja näin olleet myös prosessit monimutkaisempia. Viimeisenä oli vuorossa Samu Social Paris. He kertoivat tutkimuksesta, jonka olivat tehneet. Tutkimuksessa kohteen olivat asunnottomat naiset ja heidän tarinansa.

Yleistä Pariisista ja asunnottomuudesta

Pariisi on ranskan ja Ile-de-Francen pääkaupunki. Se muodostaa myös omaa nimeään kantavan departementin, johon ei Pariisin lisäksi kuulu muita kuntia. Pariisi oli yksi neljästä kaupungista, jotka olivat mukana Asunto ensin kokeilussa vuosina 2011-2016. Muut "Un Chez-Soi d'abord kokeilussa mukana olleet kaupungit olivat Lille, Toulouse ja Marseille. Kokeilua johti kansallisella tasolla [DIHAL](#), joka oli myös yksi vierailukohteistamme ja siitä lisää kohde-esittelystä. Kokeilu päättyi 2016, mutta sen tulokset olivat niin lupaavia, että se on jatkunut pysyvästi myös vuonna 2017. Lisäksi Asunto Ensin -mallin palveluita on ollut tarkoitus ottaa käyttöön 15 kaupungissa vuosien 2018-2011 aikana. Asumisen onnistumisprosentti 13 kuukauden aikana on ollut huikea 80%. Nähtävissä oli myös selkeää laskua siinä kuinka paljon palvelussa olleet käyttivät esimerkiksi sairaalan, ensiavun ja poliisin palveluita. Ilmiö on siis sama mikä se on ollut Suomessa.

Pariisi. Asukasluku Suur-Pariisissa 11,9 miljoonaa ja Pariisin kaupungissa n. 2,2 miljoonaa. Ranskan Presidentti Emmanuel Macron on syksyllä 2017 puhunut, että haluaisi kehittää [Asunto ensin -strategian](#), jonka tavoitteena olisi saada vakaat asumisolot 100000 ranskalaiselle.

Asunnottomuus on Ranskassa ja Pariisissa ollut kasvussa. Vuonna 2012 tehdyssä suurpiirteisessä laskennassa saatiin ilman pysyvää asuntoa olevien luvuksi 140000. Matkan aikana meille kerrottiin useassa eri paikassa, että jos sama laskenta tehtäisiin nyt niin luku olisi jo 240000. Kasvu on siis ollut todella jyrkkä.

Pariisissa taistellaan samoista asioista kuin monessa muussakin Euroopan metropolissa. Asuntojen hinnat ovat karanneet pilviin ja ihmisillä ei ole enää varaa asua asianmukaisesti. Pariisin tilannetta kuvastaa se, että esimerkiksi 41% kaikista Ranskan hädöistä tapahtuu Pariisissa. Kohtuuhintaisia asuntoja ei ole tarjolla ja niihin on valtavat jonot. Vuokramarkkinoilla yksityisen vuokranantajan neliövuokra on n.24€ kun taas kunnalla vuokrat ovat 6-12€ välillä. Ero on siis todella merkittävä. Asuntojen kova hinta onkin tuonut toimijoita, jotka koittavat rahastaa epätoivossa olevia ihmisiä muun muassa erittäin pienillä 5-10neliömetrin "asunnoilla", joissa vuokra voi olla kuitenkin 250-500€.

Pariisissa ja Ranskassa on vielä paljon asuntoloita ja muita ei pysyviä majoitusmuotoja, mutta tahtotila tuntuu olevan yhä laajemmat asunto ensin -mallin mukaiset palvelut niin Pariisissa kuin myös laajemmin Ranskassa. Asunto ensin -mallin laajentuessa yhä uusiin kaupunkeihin on tavoitteena, että n.2000 ihmistä olisi saanut asunnon ja tarvitsemansa tuen vuoteen 2023 mennessä. Luku on vielä suhteellisen pieni ottaen huomioon asunnottomien määrän, mutta suunta on hyvä.

la Maison des Thermopyles

la Maison des Thermopyles on vuonna 2012 avattu pieni 20 paikkainen tuetun asumisen yksikkö. Sen asukkailla on erinäisiä ongelmia ja täten he eivät kykene täysin itsenäiseen asumiseen ja toisaalta heillä ei ole mahdollisuutta saada ns. normaalia vuokra-asuntoa. Yhdessä asukkaat ja työntekijät muodostavat lämpimän kollektiivin, joka auttaa tarvittaessa.

Jokaisella asukkaalla on oma asunto ja pääsimme myös katsomaan muutamaa asuntoa. Ne olivat suomen mittakaavassa hiukan pieniä 17-26m², mutta täysin kalustettuja ja varustettu omilla kylpyhuoneilla ja keittiöillä. Asuntoja näyttäneet olivat aluksi hieman ujoja, mutta lopulta esittelivät asuntoja ylpeinä. Asuntoja on kaiken kaikkiaan 17, joista 14 on tarkoitettu yhdelle ihmiselle ja kolme pariskunnille, joilla ei ole lapsia.

[Yksikön suunnittelussa otettiin naapurusto mukaan heti alkuvaiheessa. Näin välttyttiin NIMBY ilmiöltä ja yksikkö liittyi heti kiinteäksi osaksi naapurustoa.](#)

Yksikössä työskentelee kaksi työntekijää, jotka ovat talossa arkisin virka-aikaan. Puhelinpäivystys on käytössä muina aikoina. Työntekijöiden tehtävä on huolehtia, että talon yhteiset tilat ovat kunnossa, luoda lämmin ja ystävällinen ilmapiiri taloon ja auttaa asukkaita heidän asioissaan niin talossa, kuin myös sen ulkopuolella. He osallistuvat myös taloneuvoston kokouksiin. Kokouksia on keskimäärin kerran kuukaudessa.

Yksikössä on paljon yhteisiä tiloja, joissa asukkaat ja työntekijät voivat tehdä yhdessä asioita, kuten esimerkiksi ranskalaisia perunoita. Tästä onkin tullut ”hitti” ja myös naapuruston ihmiset tulevat nauttimaan asukkaiden tekemiä ranskanperunoita säännöllisesti. Myös taloneuvoston kokoukset pidetään yhteisissä tiloissa.

Talossa ei ole juurikaan sääntöjä. Säännöt mukautuvat ihmisten tarpeiden mukaan. Lisäksi asukkailla on paljon valtaa päättää siitä mitä talossa tehdään ja mistä esimerkiksi ulkopuolisista palveluista maksetaan. Talon yleisten tilojen suhteen onkin päädytty siihen, että asukkaat siivoavat ne itse. Ongelmia ei juurikaan ole ja talon asukkaat tulevat hyvin toimeen toistensa, naapuruston ja työntekijöiden kanssa.

Naapurusto on otettu mukaan talon suunnitteluun heti alkuvaiheessa. Näin on estetty NIMBY ilmiö, mutta integroitu talo ja sen tulevat asukkaat välittömästi naapurustoon. Aihe on tärkeä ja sen ansiosta talolla ei ole ollut mitään ongelmia naapuruston kanssa, päinvastoin. Naapuruston asukkaat käyvät talon tapahtumissa, joita järjestetään säännöllisesti. Lisäksi talon piha-alueella sijaitseva puutarha vetää naapurustosta ihmisiä mukaan. Tällä tavalla on onnistuttu luomaan yhteisö, jossa ei ole merkitystä sillä, missä naapuruston talossa asut. Tuettu asumisyksikkö ei myöskään ulospäin näytä yksiköltä vaan sulautuu täydellisesti naapuruston arkkitehtuuriin. Tässä asiassa meillä on suomessa vielä opittavaa, kuinka saada

naapurusto alusta asti mukaan, eikä vasta siinä vaiheessa, kun kaava on jo tehty. Tällöin käy usein niin, että NIMBY ilmiö tulee esiin. Tämä myös vahvistaisi yksiköiden asukkaiden integraatiota naapurustoon luonnollisella tavalla. Suomessa tehtävä naapurustotyö on hyvää ja tärkeää, mutta kehitettävää löytyy.

DIHAL (Délégué Interministériel pour l'Hébergement et l'Accès au Logement)

DIHAL (ministeriöiden välinen valtuuskunta, joka vastaa majoituksesta ja asuntopolitiikasta) koordinoi eri toimijoiden työtä liittyen asumiseen, asuttamiseen, asunnottomuuteen, liikkuviin asunnottomiin sekä kohtuullisen ja turvallisen asumisen varmistamiseen.

2017 Syyskuussa Presidentti Emmanuel Macronille esiteltiin ensimmäinen viiden vuoden suunnitelma 2018-2022 asunnottomuuden torjumiseksi ja asumisen rakenteiden uudistamiseksi. Ohjelma on hyvin samanlainen kuin Suomen PAAVO I ja II ohjelmat. Ranskan Asunto ensin (Logement D'Abord) sisältää myös ajatuksen asunnottomuuden ennaltaehkäisystä. Ensisijaisesti ohjelmassa kuitenkin keskitytään asunnottomuuden räjähdysmäisen kasvun hillitsemiseen ja erilaisten asumisratkaisujen kehittämiseen asunto ensin -periaatteen mukaisesti. Valtakunnalliseen ohjelmaan

on sitoutunut 24 aluetta, kuntaa ja departementtia.

Hennin kertoi Pariisiin ja Ranskan erittäin vaikeasta asunnottomuustilanteesta. Kuulimme, että yhden yön laskennassa helmikuussa 2018 Pariisiin kaduilla nukkui yli 3000 ihmistä ja arvioiden mukaan kaupungissa on yli 30 000 asunnontonta. Ranskan asunnottomuus on noussut vuosina 2012-2017 noin 140000:sta (sis. väliaikaisen asumisen, asunnottomat, asuntolat jne.) arviolta 240000:een ja se kasvoi edelleen vuonna 2018. Joillekin on tarjolla asuntolapaikka tai väliaikainen majoitus, mutta jatkoasuttamisessa ei ole onnistuttu. Väliaikaisesta on tullut pysyvää. Ihmiset eivät pääse eteenpäin, koska kohtuuhintaista asumista ei ole riittävästi tarjolla ja jatkuvaan asuntopulaan tarjotaan lisää asuntolapaikkoja.

Ranskan Logement D'Abord – strategia perustuu viiteen kohtaan:

- 1) asuntotuotantoa lisätään sekä yksityisen sektorin asuntoja ”valjastetaan” tarvitsevien käyttöön, tuettua asumista vahvistetaan ja asuntoloita muutetaan asumisyksiköiksi
- 2) asunnottomuuden raportointia ja tiedottamista lisätään, liikkuvuutta helpotetaan sekä maantieteellisesti, että eri asumismuotojen välillä
- 3) vahvistetaan ja tarjotaan oikea-aikaista tukea sekä moniammatillisia palveluita, tuetaan työntekijöitä työorientaation muutoksessa asunto ensin – periaatteeseen
- 4) vahvistetaan häätöjen ennaltaehkäisyä, hätämajoitusta tarjotaan välittömästi ja ehdoitta henkilöille, jotka sitä tarvitsevat
- 5) hallintoa vahvistetaan sekä sidosryhmiä ja osavaltioita sitoutetaan nopeutettuun asunto ensin -politiikan toteuttamiseen

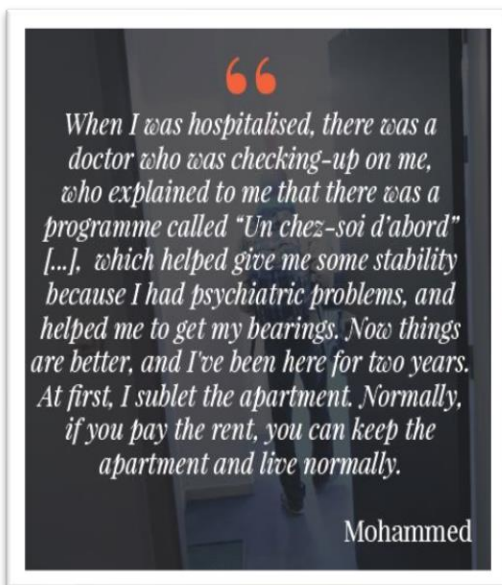
Logement D'Abord – strategian ensisijaisena tavoitteena on järjestää jo olemassa olevat palvelut uudelleen, ei kehittää uusia päällekkäisiä toimintoja. Manuel Hennin kertoi, että haasteellisinta on ollut poliittisten päättäjien vakuuttaminen siitä, että kyseessä on ns. sosiaalinen investointi. Lisäksi hallinnollinen järjestelmä

on monitasoinen, ja mikäli eri hallintotasot ovat eri kannoilla yleisen politiikan suhteen, on vaikea saada hyväksytettyä kansallisia ohjelmia. On myös huomattu aiempien projektien perusteella, että valtiovetoinen hanke ei onnistu, vaan että ruohonjuuritason ongelmaan tarvitaan paikallista osaamista ja tukea. Ongelma on se, että esimerkiksi sosiaalityötä tehdään monella eri taholla (järjestöissä, kunnissa, yksityisellä sektorilla jne.) ja usealla eri nimikkeellä (37 eri nimikettä laillistettujen sosiaalityöntekijöiden lisäksi), joten järjestelmä on hajallaan, ja jokainen hoitaa omaa tehtäväänsä. Esimerkiksi ennaltaehkäisevässä sosiaalityössä on tällä hetkellä 17 eri toimijaa.

Joillekin on tarjolla asuntolapaikka tai väliaikainen majoitus, mutta jatkoasuttamisessa ei ole onnistuttu. Väliaikaisesta on tullut pysyvää.

Järjestelmä ei tue asunnottomien asuttamista, mutta on kuitenkin päästy yhteisymmärrykseen siitä, että pelkkä asunto ei riitä vaan ihmiset tarvitsevat myös yksilöllistä tukea asumiseen. Jatkuva asuntolapaikkojen lisääminen on Henninin mukaan resurssien

väärinkäyttöä, koska siihen käytetty raha on pois työstä, joka voisi poistaa ja ennaltaehkäistä asunnottomuutta.

UN CHEZ-SOI D'Abord – Housing first Paris

Seuraavana vierailukohteena oli Pariisin Asunto ensin -mallin tiimi, joka on tehnyt työtä kokeiluvuosista 2011-2016 lähtien. Heidän työnsä keskittyy hajasijoitettuihin asuntoihin. Työtä tehdään yhä samalla intensiteetillä ja intohimolla. Kaikkien toiveissa siintääkin se, että heillä olisi toinen tiimi, jolloin voitaisiin asuttaa ja auttaa yhä useampia ihmisiä.

Ryhmälle pidettiin tiivis esitys siitä mitä on saavutettu ja miten. Asunto ensin -malli on sama, joka on myös meillä käytössä. Asunto nähdään ihmisoikeutena ja nopea asunnon saaminen on kaiken lähtökohta. Tuki ja asunto on erotettu toisistaan ja jokainen asiakas tekee oman vuokrasopimuksen. Asuntoja on 62 eri puolilla Pariisia. Pitkät välimatkat tekevät sen, että työ ja käynnit on suunniteltava huolellisesti, jotta suurin osa ajasta ei kulu liikennevälineissä. Tästäkin syystä toiveissa oli toinen tiimi, jolloin Pariisin voisi jakaa kahtia ja

molemmilla tiimeillä olisi oma puolensa kartasta. Tällä tavalla toimintaa olisi mahdollista tehostaa.

Tällä hetkellä heillä on 14 hengen moniammatillinen tiimi. Tiimiin kuuluu sosiaali- ja terveysalan työntekijöitä. Lisäksi on palkattuja kokemusasiiantuntijoita, jotka tekevät samaa työtä muiden kanssa. Esimerkiksi esityksen meille pitänyt Allison on entinen asiakas ja on nyt työskennellyt vakituisesti jo useita vuosia. Työtä tehdään parityönä, joka on koettu ehdottomaksi vahvuudeksi ja toki myös turvallisuustekijäksi. Käytössä on myös 24/7 auki oleva päivystyspuhelin. Tiimin moniammatillisuus koettiin erittäin tärkeäksi, koska tällä tavoin asiakkaille on alussa kaikki palvelut tarjolla ns. saman katon alla. Ajan kuluessa asiakkaita integroidaan yleisiin palveluihin. Yhteistyö palveluiden välillä on kuitenkin tiivistä jo tuen alkuvaiheessa.

Asiakkaat saavat asunnon n. 2 viikon kuluessa siitä, kun pääsevät asiakkaiksi. Asuntoon saa Suomessakin tutun huonekalurahan, joka on 700€. Tällä rahalla tulee hankkia muun muassa jääkaappi, joka esimerkiksi Suomessa kuuluu asunnon vakiovarusteisiin.

Asunnon saamisesta alkaa varsinainen tiivis työskentely. Jokaiselle asiakkaalle tulee omatyöntekijä ja vara omatyöntekijä. Työskentely tapahtuu pääsääntöisesti kotikäyntien kautta, mutta tarvittaessa voidaan tavata myös muualla. Kotikäyntejä on minimissään kerran viikossa. Mikäli asiakas ei ole kotona, niin sitten siellä käydään uudelleen, uudelleen ja uudelleen. Tiimillä on myös vara-avaimet asuntoon ja mikäli asukkaasta ei kuulu mitään tietyn ajan jälkeen, niin sitten voidaan käydä avaimilla varmistamassa, että

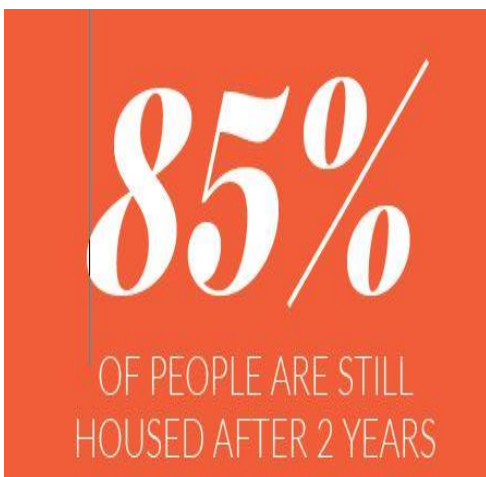
kaikki on ok. Kaikista toimenpiteistä tiedotetaan aktiivisesti asiakasta, joten mitään yllätyskäyntejä esimerkiksi avaimien kanssa ei tehdä. Apua ja tukea saa niin kauan kuin tarvitsee ja viiden vuoden tuki ei ole lainkaan epätavanomaista.

Asiakkaiden kanssa tehdään myös retkiä, järjestetään erilaisia aktiviteetteja ja pyritään osallistumaan asiakkaiden kanssa yhteisön kehittämiseen. Näin pyritään ehkäisemään yksinäisyyttä. Allison toikin vahvasti esille sen, että pelkkä asunto ei integroi mihinkään tai estä yksinäisyyttä.

Kaikilla asuminen ei syystä tai toisesta heti onnistu. Yleisimpiä ongelmia on se, että kaverit "valtaavat" asunnot ja aiheuttavat häiriöitä. Lisäksi Allison toi esille Pariisissa olevan crackhuume-epidemian, joka on näkynyt työssä siten, että asiakkaat eivät tavoitettavissa. Mikäli asunnon menettää niin sitten kokeillaan uudestaan seuraavassa asunnossa. Mikäli menettää kolmannen asunnon, niin sen jälkeen koitetaan asumista yksikössä. Meille painotettiin, että toiminnan aikana vain 1 asiakas on palannut katuasunnottomaksi ja hänkin omasta tahdostaan.

Tulokset ovat olleet vakuuttavia ja 85% tuessa olevista asuu edelleen samassa asunnossa kahden vuoden jälkeen. Lisäksi elämänlaatu on parantunut huomattavasti. Myös euromääräisesti tulee säästöjä, kun asiakkuuden alussa asiakkaan menot terveys, sosiaali- ja lakipalveluihin on noin 30000€/vuosi, niin asiakkuuden aikana tuo summa putoaa 14000€:n. Varsinkin sairaalamenot pienenevät huomattavasti.

Lopuksi muistutettiin myös siitä, että mukaan työhön tulee 24 uutta kaupunkia vuoteen 2022 mennessä. Toinen tiimi tuli esiin myös lopussa, jolloin myös Pariisissa yhä useammalla asunnottomalla olisi mahdollisuus päästä palveluun mukaan.

Fondation Abbe Pierre

The Abbe Pierre Foundation on vuonna 1992 perustettu säätiö, jonka budjetti on 45m€. Näillä varoilla se avustaa oman työnsä ohella 8 organisaatiota, jotka tekevät työtä asumisen parissa.

Säätiö itse rakentaa myös asuntoja ja vuodesta 2005 alkaen on rakentunut yli 9000 asuntoa, niille, joilla on syystä tai toisesta vaikea tilanne. Tämän lisäksi säätiö myös rahoittaa toimia, joilla epäinhimillisiä asuntoja renovoidaan inhimillisiksi. Koko vuoden ajan säätiö myös analysoin asumisen ongelmia ja tuo niitä esiin päättäjille, muille toimijoille ja kaikille muillekin, koska asunnottomuus on kansallinen ongelma, joka koskettaa tavalla tai toisella yli 10miljonaa ihmistä. Heillä on myös paikkoja, joihin voi mennä anonyymisti ja saada vaatteet pesuun, ruokaa ja halutessaan keskusteluseuraa.

Meille kerrottiin, että asuntojen hinnat ovat suurin ongelma. Vuokrat ja asuntojen hinnat ovat karanneet ihmisten ulottumattomiin ja hinnat nousevat joka vuosi. Tämä tarkoittaa sitä, että hakijoita kunnan ja muiden yleishyödyllisten toimijoiden asuntoihin on todella paljon ja kaikille ei asuntoja riitä.

Esityksessä tuotiin esiin, että puheissa asunnottomuus ja asuntojen hinnat otetaan vakavasti ja toimiin luvataan ryhtyä hallinnon tasolla mutta realiteetti on toinen. Eri hallinnon tasoilla on eri puolueiden edustajia ja yhteistyö on todella hankalaa ja tästä syystä puheet eivät muutu teoiksi.

Kuulimme myös uudelleen, että helmikuussa 2018 oli yhtenä iltana/yönä laskettu Pariisin katuasunnottomien määrä. Luvuksi saatiin 3000 katuasunnottomia. Tämän lisäksi meille tuotiin esille se, jonka kuulimme myös jo eilen DIHALvierailulla, että Ranskassa on noin 200 000-250 000 ihmistä ilman pysyvää asuntoa.

Saimme kuulla, kuinka Asunto Ensin -mallia on yritetty viedä eteenpäin, mutta ongelmaksi on tullut se, että asuntoloiden omistajat ja työntekijät eivät ymmärrä sitä miksi asuntola pitäisi muuttaa tuetun asumisen yksiköksi. Heillä on pelko, että jos Asunto Ensin -mallin tuetun asumisen yksiköistä tulisi standardi, niin he katoaisivat palvelukartalta. Tämä oli asia, jonka eteen myös Abbe Pierre tekee töitä joka päivä.

Tämän jälkeen meille esiteltiin [The Espace Solidarite habitat \(ESH\)](#) toimintaa. Se on ollut vuodesta 2011 lähtien Pariisin häätöjen ennaltaehkäisyn koordinoinnin ohjelman jäsen. Toiminnan tarkoitus on ohjata, neuvoa ja antaa lainopillista apua. Vuodesta 2012 lähtien he ovat auttaneet 2333 kotitaloutta. Kyseessä on 6 hengen tiimi, joka auttaa etenkin lakipuolella. Meille kerrottiin se, että ilman lakiavustajaa on todella vaikea pärjätä esimerkiksi häätötilanteissa, joissa ei ole selvää näyttöä perusteista. Näin ihmiset voivat joutua häädetyiksi ilman pätevää syytä. Palveluun ohjaututaan yleensä sosiaalityöntekijän kehotuksesta, jonka jälkeen aloitetaan työskentely yhteistyössä sosiaalitoimiston kanssa.

Osa työstä menee myös siihen, että heille tulee tietoon ihminen joka asuu esimerkiksi 6 neliön ”asunnossa” ja maksaa siitä 500€/kk. Näissä tilanteissa asukkaalla on mahdollisuus valittaa kunnalle ja vuokraajan on osoitettava uusi asianmukainen asunto. Jos näin ei tapahdu niin kunta osoittaa asukkaalle edullisen

Asuntojen hinnat ovat ongelma. 41% Ranskassa tapahtuvista häädöistä tapahtuu Pariisissa. Kaupungissa ei ole riittävästi edullisia asuntoja ja ne kallistuvat koko ajan. Tämä on johtanut siihen, että 700000 ihmistä etsii asuntoa yksityisten markkinoiden ulkopuolelta, koska rahat eivät riitä yksityisten asuntojen vuokriin, jotka ovat n. 24€/neliö vs. 6-12€ julkisella puolella. Tästä johtuen myös 145000 ihmistä asuu sukulaisten tai jopa tuntemattomien kanssa.

asunnon. Ongelma on siinä, että tästä ei kovinkaan moni näissä asunnoissa asuva tiedä ja vaikka tietäinkin, niin ei jaksakaan yksin lähteä asiaa viemään eteenpäin. Näissä tilanteissa ESH tulee mukaan asukkaan tueksi ja viemään prosessia eteenpäin yhdessä. Tästä syystä tietoisuuden levittäminen on osa työtä.

SAMU DE SOCIAL PARIS

Samu Socialin tutkijat kertoivat naisten asunnottomuuteen liittyvästä tutkimuksesta. Tutkimus perustui haastatteluihin ja kvantitatiiviseen kyselyyn. Osallistujat valittiin erään naisten päiväkeskuksen asiakkaista. Keskuksen käyntimäärät nousivat 2015-16 43%, joista jopa 70% oli afrikkalaistaustaisia maahanmuuttajanaisia. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää keskuksessa asioivien profiilia ja heidän taustojaan; miksi asunnottomana, miten pärjää ja miten päivittäinen elämä muotoutuu. Tutkijat totesivat, että naiset ovat erityisen herkässä asemassa kotimaassaan, matkan aikana mutta myös Ranskassa, sillä heille ei ole tarjolla riittävästi nais erityisiä palveluita (gender-blind services). Naisten on esimerkiksi mahdotonta osallistua ruokajonoihin heidän kokemansa häirinnän ja väkivallan vuoksi. Lisäksi kaduilla nukkuminen on erittäin turvatonta. SAMU Socialilla on 3 etsivää tiimiä ('maraudes'), jotka auttavat naisia kaduilta päiväkeskuksiin ja muiden palveluiden piiriin.

Prostituutio sanaa tutkijat halusivat välttää, koska eivät ole sitä tutkineet, mutta halusivat kuitenkin tuoda esiin valintatilanteen, jossa naisella on kaksi vaihtoehtoa, joko olla yö kadulla, jossa se on erittäin vaarallista tai viettää yö jonkun luona ja tietää,

että saa katon pään päälle, kumman valitset? Tutkijat käyttivätkin sanaa institutionaalinen väkivalta, koska se kuvastaa ongelmaa erittäin hyvin. Naisille ei ole tarjolla riittävästi turvallisia vaihtoehtoja.

Lopuksi

”Vierailukohteet olivat hyvin perusteltuja ja valittuja. Saimme hyvin laajan kokonaiskuvan Ranskan/Pariisin tilanteesta. Erityisesti opettavaa oli tavata ihmisiä, jotka ovat itse asunnottomia tai työskentelevät lähellä heitä.” -Palaute

”Vierailukohteet ja kansainväliset kontaktit muissa maissa tehtävään asunnottomuustyöhön laajentavat perspektiiviä, tietämystä ja osaamista. Vierailukohteiden merkitys on toki suuri kokonaisuuden kannalta, mutta merkityksellisempää on tavata, keskustella, pohtia opintomatalle osallistuvien kovan luokan ammattilaisten kanssa yhdessä asunnottomuustyön eri asioita ja ilmiöitä.” - Palaute

Verkostokehittäjien opintomatka Pariisiin onnistui vastaamaan mukanaolijoiden odotuksia. Palautteesta nousi esille se, että ymmärryksen kasvattaminen asunnottomuudesta on tärkeää, miten Suomen rakenteet kestäisivät, jos väkiluvun kasvu olisi Pariisiin tapaista. Kokemusasiantuntijuuden hyödyntämisessä Pariisissa oltiin hieman meitä edellä ja tästä saadaan hyviä ideoita myös omaan työhön.

Toiseksi nostettiin verkostoitumisen ja yhteistyön merkitys matkan aikana. Kun näin iso ammattilaisten joukko on liikkeellä, niin keskustelut myös vierailujen ulkopuolella ovat äärimmäisen tärkeitä ja hyviä. Näin eri ideat ja käytännöt kulkevat mukanaolijoiden tietoisuuteen ja toivottavasti myös käytäntöön.

Ohjelma oli tiivis, mutta opettavainen ja kaikki lähdimme Pariisista reppu täynnä uusia ajatuksia ja ideoita.

